

ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ОБЩИНА ПРОВАДИЯ ПРЕЗ НОВИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014-2020г.

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) е интегрирана оперативна програма, насочена към постигане на целите на градската политика в България и допринасяща за регионалните измерения на секторните политики от регионално значение, включени в Споразумение за партньорство. Основен принцип на програмата е прилагането на интегриран териториален подход.

По този начин инвестициите по секторните приоритетни оси се разглеждат като допълващи по отношение на устойчивото градско развитие. От друга страна, секторните политики (здравни, социални услуги, образование и т.н.) са от национално и регионално значение и инвестициите ще се извършва в съответствие със съответните национални стратегии и методологии за приоритизация, докато обектите за подкрепа по приоритетната ос за развитие на градовете са главно от местно значение и тяхната приоритизация, е в съответствие с визията за развитие на градовете в Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР).

Синергията между двата подхода се постига в рамките на ИПГВР, където общините имат възможност да включат различни проекти със съответен източник на финансиране, включително и секторните приоритетни оси на ОПРР 2014-2020. Основният финансов ресурс по ОПРР 2014-2020 (над 59%) се фокусира върху подпомагане развитието на 67-те града, определени за конкретни бенефициенти по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Програмата.

(http://www.bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/Programme_Snapshot_2014BG16RFOP001_1_0_bg_Izpratena30.05.2014.pdf, стр.14)

На практика ИПГВР са липсващото звено между общинските планове за развитие и устройствени планове, тъй като те се концентрират върху един град, и дори част на града и в същото време включват ясно планиране на инвестициите с времеви график и източници на финансиране, като по този начин се гарантира приоритизация на нуждите. В това отношение ИПГВР е един от инструментите, чрез които ще се осъществяват Общинските планове за развитие.

Градове за подкрепа по ОПРР за периода 2014-2020 г.

В Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) (<http://www.bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>, стр.33, стр.50) е предложен набор от подходящи за подкрепа градове по Оперативната програма за регионално развитие за периода 2014-2020 г. - инструмент “интегрирано градско развитие” чрез изготвяне на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР). Предложението включва всичките 35 града от 1-во, 2-ро и 3-то йерархични нива като основни урбанистични полюси на растеж и развитие. От съществено значение е подкрепата за част от малките градове от 4-то йерархично ниво, които имат значение за развитието на периферните, селски и гранични райони (в това число и Община Провадия). На това ниво ОПРР взаимодейства с ПРСР, която подпомага по-голямата част от градовете на ниво 4. Съществен въпрос е на това ниво на градове-центрове да има добро разграничаване на двете програми, за да се постигне желаното въздействие при условията на ограничени ресурси. **(Приложение 2 към Предложение за градове за подкрепа по ОПРР за периода 2014-2020 г.**

Координация с други програми по Обща стратегическа рамка:

Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 (ОПОС):

Дейностите, свързани с възстановяване на градската среда, включително улици и други открити пространства, подкрепяни в рамките на инвестиционни приоритети 1.2 и 1.5 на ОПРР 2014-2020, се допълват от и ще бъдат координирани с дейностите, свързани с изграждане, рехабилитация и реконструкция на ВиК мрежата, финансирана по линия на ОПОС, в рамките на зоните за въздействие на 39-те града от нива 1, 2 и 3, както и на цялата градска територия на градовете от 4-то ниво и на цялата градска територия на градовете от 1-во до 3-то ниво, когато координацията е по отношение на дейности, свързани с интегриран градски транспорт.

Инвестициите по ОПРР 2014-2020 в сградни ВиК инсталации паралелно с мерките за енергийна ефективност ще подкрепят интервенции за насърчаване намаляването на потреблението на вода в обществени (публични) и частни (многофамилни жилищни) сгради и в предприятия, както и въвеждане на други водоспестяващи методи: разработване и прилагане на технологии за рециклиране на води и повторната им употреба.

ОПРР 2014-2020 подкрепя опазването, популяризирането и развитието на културното наследство от национално и световно значение на територията на цялата страна на базата на списък с приоритизирани обекти за финансиране, изготвен от междуведомствена работна група за определяне на методология и приоритизиране на туристическата и културната инфраструктура от национално и световно значение. Когато е възможно планираните мерки по Приоритетна ос 5 за развитие на културни обекти ще подкрепят и спомогнат за развитие на заобикалящото природно наследство, като по този начин ще се допълни предвидената подкрепа по ОПОС за природното наследство.

ОПРР 2014-2020 подкрепя мерки за превенция на риска от свлачища.

Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (ОПТТИ):

ОПРР 2014-2020 е насочена към подобряване на свързаността до TEN-T мрежата. Финансира първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T мрежата, предварително определени на база методология за тяхната приоритизация, разработена от Агенция „Пътна инфраструктура“. ОПТ финансира пътни проекти от TEN-T мрежата. Инвестициите в устойчива градска мобилност по Инвестиционен приоритет 1.5 на ОПРР 2014-2020 ще бъдат координирани с проекта за изграждане на столичното метро, подкрепян по ОПТТИ.

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) :

ОПРР 2014-2020 подкрепя развитието на зони с потенциал за икономическо развитие в рамките ИПГВР и регионален туристически маркетинг. ОПИК, от своя страна, подкрепя развитието на технологични паркове с национално значение и технологични центрове.

Координация между двете оперативни програми ще бъде търсена в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие, идентифицирани в ИПГВР. ОПРР 2014-2020 подкрепя модернизация и реконструкция на съществуващата или изграждане на нова техническа инфраструктура, отнасяща се до насърчаване на бизнеса и предприемачеството,

както и изграждане, рехабилитация и реконструкция на бизнес и индустриални зони, включително и сгради в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие на ИПГВР. ОПИК ще дава допълнителна приоритетност, чрез критериите за избор на проекти, на допустимите предприятия, които развиват икономическа дейност или имат намерение да инвестират в идентифицираните зони с потенциал за икономическо развитие на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие.

Допълняемост между програмите ще бъде постигната в областта на енергийната ефективност, като ОПРР 2014-2020 подкрепя мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради и административни сгради на държавната и общинската администрация, а ОПИК подкрепя мерки за енергийна ефективност в малки и средни предприятия.

Мерките по ОПИК за подкрепа на националния туристически маркетинг ще допълват мерките по ОПРР 2014-2020 за подкрепа на културното наследство и развитие на регионален туристически продукт.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР):

Инвестиции в социална и здравна инфраструктура по линия на ОПРР 2014-2020 ще се допълват с дейности, свързани с предоставянето на социални и здравни услуги, предвидени в ОПРЧР.

За обектите финансирани по ОПРР 2014-2020, ОПРЧР осигурява допълващо финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“. ОПРЧР подкрепя мерки за активно включване - социално включване чрез социални услуги, одобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, премахване на институционалния модел на грижа за децата, възрастните хора и хора с увреждания, с оглед подобряване на качеството на живот на уязвимите групи.

Инфраструктурните мерки по ОПРР 2014-2020 ще бъдат подкрепяни от реализация на програми за подкрепа на общността и социално включване на хора, напускащи специализираните институции, в рамките на ОПРЧР.

ОПРЧР подкрепя мерките за интеграция на маргинализирани общности като ромите, в това число достъп до социални и здравни услуги, включително осигуряване достъп до здравеопазване и повишаване на здравната култура, включително и здравни информационни кампании. Допълване ще се постигне с предвидените мерки за осигуряване на социални жилища по линия на ОПРР 2014-2020.

Инвестициите в инфраструктура за социални жилища по линия на ОПРР 2014-2020 в ИПГВР ще бъдат подкрепени от мерки за осигуряване на по-добър достъп до пазара на труда, социалните и здравните услуги по ОПРЧР.

Процесът на деинституционализация на социалните услуги ще бъде продължен по координиран начин, въз основа на опита придобит по време на периода 2007-2013г.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР):

ОПРР 2014-2020 финансира държавна и общинска образователна инфраструктура от национално и регионално значение от Европейския фонд за регионално развитие на територията на цялата страна, а общинска образователна инфраструктура от местно значение в рамките на ИПГВР на 67 града по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

ОПНОИР осигурява финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“ за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от образователната инфраструктура.

ОПРР 2014-2020 подкрепя образователна инфраструктура (държавна, общинска и университетска), в съответствие с националната стратегическа рамка за развитие на сектор образование.

Приоритизирането на нуждите следва критериите, заложи в Методологията за приоритизиране на образователна инфраструктура, одобрена от Министъра на образованието и науката.

По отношение на висшето образование, като се вземе предвид значителния потенциал за реализация на съгласувани и интегрирани дейности за постигане на по-добра допълняемост с ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОПРР 2014-2020 подкрепя инвестиции в строително-монтажни дейности и оборудване в определени факултети на университети, които участват в провеждане на приложни научни изследвания, подкрепяни по ОПНОИР.

ОПРР 2014-2020 подкрепя единствено мерки за укрепване и повишаване на капацитета на Управляващия орган и бенефициентите по програмата.

Програма за развитие на селските райони (ПРСР):

И двете програми ще бъдат координирани в териториален и в секторен аспект.

Местните нужди ще бъдат подкрепяни на териториално ниво въз основа на определените селски райони и обхвата на ИПГВР.

ОПРР 2014-2020 финансира инфраструктура от местно значение (общинска образователна, социална, спортна и културна) и мерки за енергийна ефективност в жилищни и административни сгради на държавната и общинската администрация, както и градска среда на територията на 67-те града, определени за подкрепа по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на програмата, в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. Финансиране за осъществяване на функционалните връзки със съседна територия е допустимо за градовете от 1-во до 3-то ниво за общинска образователна, социална, спортна и културна инфраструктура, зони с потенциал за икономическо развитие, както и за градски транспорт).

Средствата по ПРСР са точно отражение на мерки в градските райони по ОПРР 2014-2020-насочени към общинска образователна, културна и социална инфраструктура и градска (селска) среда в селските райони.

Секторните приоритети, които не са териториално ограничени в ОПРР 2014-2020, подпомагат инфраструктура с по-висока (регионално или национална) значимост, която не попада в обхвата на Програмата за развитие на селските райони.

В тази връзка, ОПРР 2014-2020 подкрепя републикански пътища от първи, втори и трети клас, извън TEN-T мрежата, а ПРСР, от своя страна, подкрепя общинските пътища.

ОПРР 2014-2020 подкрепя инфраструктурни мерки за опазване, популяризиране и развитие на културното наследство от национално и световно значение, а ПРСР дребномащабна туристическа инфраструктура, свързана с местното природно и културно наследство.

ОПРР 2014-2020 финансира инфраструктурни мерки за деинституционализация на деца и възрастни хора, здравна инфраструктура и образователна инфраструктура от регионално значение на цялата територия на България, а ПРСР не предвижда финансиране на подобни мерки.

Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“:

Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ на Правителството на Република България допълва инвестициите в проекти и програми с регионално и национално въздействие, включително и средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) за периода 2014-2020г. С бюджета за 2014г. Правителството стартира реализирането на Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ като отделния ресурс за инвестиции възлиза на 500 млн.лв. Това е нов механизъм за финансиране на приоритетни области на конкурентен принцип, насочен към общини и министерства. Целта на програмата е да стимулира активността на бюджетните разпоредители и да се повиши качеството на техните предложения.

Към момента има заделен ресурс за 2014 г., но се предвижда през следващите години също да бъде отделян такъв ресурс, като определянето на годишния размер на средствата ще бъде обвързано с икономическия цикъл, с усвояване на средствата от ЕС с инвестиционна насоченост и с критичен преглед на съществуващите програми.

В заключение:

Към настоящият момент Община Провадия е включена в обхвата на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съгласно последният вариант на програмата, който е изпратен на 30.05.2014г за официални преговори с Европейската комисия и публикуван на официалния сайт на програмата: <http://www.bgregio.eu/programirane-i-otsenka/mrrb.aspx>

Това, на този етап, се потвърждава и от факта, че Община Провадия беше допустима като бенефициент по схемата за създаване на Интегриран план за градско възстановяване и развитие, в следствие на което се подготви проект, който е финансира и в момента е в процес на реализация.

Друг важен момент е включването на Община Провадия в Националната концепция за пространствено развитие.

Мерките от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, по които Общината няма да бъде допустима като потенциален бенефициент, ще се компенсират от останалите оперативни програми, както и Програмата за развитие на селските райони.

Политиката на европейският съюз за дофинансиране на националните приоритети, определени в редица стратегически документи, е да не се допуска двойно финансиране на едни и същи бенефициенти за едни и същи дейности. В този смисъл е и разграничаване на финансирането на отделните оперативни програми, чрез различните фондове на ЕС, с цел преодоляване на различията между регионите и изравняване условията на живот.